

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний економічний університет
Освітня програма	24462 Соціальна робота та соціальна політика
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	231 Соціальна робота

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Тернопільський національний економічний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	24462
Назва ОП	Соціальна робота та соціальна політика
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кравченко Оксана Олексіївна, Дирів Віталія Юріївна, Щербина Сергій Степанович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	06.05.2020 р. – 08.05.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.tneu.edu.ua/university/units/department-mqemw/public-information-mqemw/14967-ekspertn-visnovki.html
Програма візиту експертної групи	https://www.tneu.edu.ua/university/units/department-mqemw/public-information-mqemw/14967-ekspertn-visnovki.html

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ТНЕУ має значний досвід підготовки фахівців зі спеціальності 231 Соціальна робота. Так, з 1999 р. здійснюється підготовка бакалаврів і спеціалістів із соціальної роботи, а з 2010 року за ступенем ВО магістр. Освітньо-наукова програма «Соціальна робота та соціальна політика» (далі - ОП) запроваджена у 2018 р. у межах спеціальності 231 Соціальна робота за освітнім рівнем «магістр» та реалізується на юридичному факультеті. ОП підготовки магістрів забезпечує взаємоузгоджену гуманітарну, соціальну і психологічну складові, що враховує особливості підготовки майбутніх працівників для даного регіону та уможлиблює широкий спектр їхнього працевлаштування. Обсяг ОП програми, ОК та ПРН відповідають вимогам законодавства. Зміст ОП відповідає предметній області. Правила прийому на навчання є чіткими і зрозумілими. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання РН, отриманих в інших закладах. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню задекларованих в ОП цілей та ПРН. Навчальний процес побудований на основі студентоцентрованого підходу та відповідає принципам академічної свободи. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання ЗВО є чіткими і дозволяють встановити досягнення РН для кожного освітнього компоненту, визначеного ОП. Професійна кваліфікація викладачів забезпечує досягнення визначених ОП цілей та ПРН. ТНЕУ залучає до організації та реалізації освітнього процесу роботодавців та професіоналів-практиків. ЗВО та професорсько-викладацький склад мають доступ до матеріально-технічних, інформаційних ресурсів необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. ЗВО, роботодавці, здобувачі залучені до процесу періодичного перегляду ОП. ТНЕУ оприлюднює на веб-сайті достовірну інформацію про ОП в обсязі достатньому для інформування стейкхолдерів.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До сильних сторін освітньої програми відносимо зорієнтованість її на потреби ринку праці, врахування інтересів зацікавлених сторін (стейкхолдерів); залучення професіоналів-практиків, роботодавців до практичної підготовки магістрів; врахування зарубіжного (Державна вища школа ім. Папи Римського Івана Павла II (м. Біла-Підляська, Республіка Польща), Університет Павла Йозефа Шафарика (м. Кошиця, Республіка Словаччина), Державний університет (штат Огайо, США)) та вітчизняного (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна та Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України, Соціологічна асоціація України, ГО «Академія соціальних наук України», ГО «Інтелектуальний штаб громадянського суспільства») досвіду при укладанні ОП та підготовки майбутніх соціальних працівників.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ вважає за необхідне висловити наступні зауваження, які дозволять поліпшити якість підготовки фахівців: перегляд ОП раз на два роки; застосування застарілих вимог ДСТУ до введених силабусів та програми вступного фахового випробування в частині використаних джерел. Рекомендації: проводити перегляд ОП не рідше одного разу на рік, переглянути силабуси та програму вступного фахового випробування згідно з вимогами ДСТУ 3008:2015, враховуючи публікації новітніх досліджень (остані 5 років) за вибраними темами.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

В процесі експертного аналізу наведеної гарантом ОП інформації (див. <https://www.tneu.edu.ua/university/units/department-mqemw/public-information-mqemw/14967-ekspertn-visnovki.html>) ЕГ було встановлено, що місія університету (див. <https://www.tneu.edu.ua/past-and-present/development-strategy/>) та стратегія ЗВО (див. <https://www.tneu.edu.ua/past-and-present/development-strategy/>) відображені у цілях ОП (див. <https://www.tneu.edu.ua/university/units/department-mqemw/public-information-mqemw/14967-ekspertn-visnovki.html>)

) - підготовка фахівців, здатних: - розв'язувати складні задачі і проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог; - розвивати професійні і творчі здібності студентів щодо оволодіння методологією наукової діяльності та їх підготовки до розв'язання складних задач і проблем у галузі соціальної роботи. Унікальність програми полягає, зі слів гаранта ОП, в тому, що вона пропонує: - комплексний підхід у підготовці фахівців соціальної сфери до розуміння понять, концепцій, принципів соціального розвитку особи і громад та їх використання задля пояснення закономірностей соціальних процесів, соціального захисту й надання допомоги вразливим групам населення; - гнучкість та унікальність індивідуальної навчальної траєкторії здобувачів вищої освіти, що забезпечить їх спроможність ініціювати, розробляти і зреалізувати комплексні інноваційні проекти в соціальній роботі; - застосування різних форм аудиторного, позааудиторного, теоретичного і практичного навчання із залученням компетентних викладачів і досвідчених практиків, участю в роботі соціальних інституцій та організацій, а також спрямованістю на зrealізування самостійного, дослідницького, креативного соціального дослідження. З'ясована відповідність ПРН за ОП стандарту вищої освіти (див. <https://www.tneu.edu.ua/university/units/department-mqemw/public-information-mqemw/14967-ekspertn-visnovki.html> та <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/06/231-sotsialna-robota-magistr.pdf>). Набір освітніх компонентів за спеціальністю 231 Соціальна робота, другого (магістерського) рівня, дає випускникам широкий спектр працевлаштування (фахівці з соціальної роботи об'єднаних територіальних громад, консультанти, менеджери з персоналу, науковці, приватна практика).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

При формування ОП були враховані потреби роботодавців, про що свідчать угоди про співпрацю з Тернопільським районним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; Департаментом соціального захисту населення Тернопільської ОДА; Управління соціальної політики Тернопільської міської ради; Тернопільське об'єднане управління Пенсійного фонду України Тернопільської області та ін., протоколи засідань кафедри психології та соціальної роботи, наявні на кафедрі рецензії-відгуки від роботодавців (див. <https://www.tneu.edu.ua/university/units/department-mqemw/public-information-mqemw/14967-ekspertn-visnovki.html>), а також проведена ZOOM-конференція з директором Тернопільського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Грішином Е.О., директором Департаменту соціального захисту населення Тернопільської ОДА Боярським В. А., начальником відділу інформаційно-матеріального забезпечення управління соціальної політики Тернопільської міської ради Дідиком В. А., директором Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України Панком В. Г., завідувачкою навчально-методичного центру психологічної служби і соціальної роботи Тернопільського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Коротюк З. М.. Роботодавці залучаються як на етапі розробки (відгуки і рецензії), так і в ході зrealізування ОП (участь у робочій групі – Грішин О.Е.; залучення до викладання навчальних дисциплін – Глух Т.Г.; проходження переддипломної практики, співкерівництво науково-дослідною роботою – усі роботодавці; проведення семінарів і тренінгів на базі соціальних установ – усі роботодавці). Студенти залучаються до розробки ОП (Назарій Денис - здобувач освітньо-наукової програми «Соціальна робота та соціальна політика»), підтверджено ZOOM-конференцією зі здобувачами вищої освіти. Крім того, задля отримання зворотнього зв'язку від здобувачів вищої освіти була запроваджена електронна скринька, на яку можливо відправити усі зауваження і побажання до ОП. Саме такий підхід забезпечує безпосередню участь здобувачів вищої освіти у розробці та в подальшому вдосконаленні даної ОП (див. https://www.tneu.edu.ua/public_information/public-discussion/educational-programs-po/bachelor-po-op/).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У ході формування цілей і програмних результатів навчання ОП повністю врахований галузевий контекст, оскільки він повністю співпадає зі змістом спеціальності 231 Соціальна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та відображений в ОП (див. <https://www.tneu.edu.ua/university/units/department-mqemw/public-information-mqemw/14967-ekspertn-visnovki.html>). Сучасні тенденції були визначені при формуванні цілей та складанні програмних результатів навчання ОП, а саме: входження фахівців соціальної роботи до професії в умовах ринкової економіки (ПРН), впровадження діяльності фахівців соціальної сфери в умовах адміністративно-територіальної реформи в Україні (ПРН 13-18), організація соціальними працівниками науково-дослідної роботи з розробки і впровадження соціальних програм (ПРН 16-27). Регіональний контекст Тернопільської області та суміжних із нею областей (Львівської, Чернівецької, Івано-Франківської, Закарпатської) враховані у визначенні РН. Сутність регіонального контексту полягає в такому: близькість до кордону з Європейськими країнами (Республіки Польща, Румунія, Словаччина, Угорщина), що актуалізує загрози нелегальної трудової міграції населення до Європи та загострює проблеми торгівлі людьми, експлуатації дітей, прихованого соціального сирітства (ПРН 1-ПРН 20), високий рівень безробіття, що підвищує високий рівень девіантної поведінки (ПРН 10-ПРН 25), неунормована практика соціальної роботи із недержавними установами та громадськими організаціями (ПРН 16-ПРН 27). Задля вирішення даних соціальних проблем виокремлено певні освітні компоненти ОП, засвоєння котрих передбачають ПРН, визначені освітньо-науковою програмою «Соціальна робота та соціальна політика». Було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм, у тому числі їх структура, зміст та освітні компоненти. Із числа українських ЗВО проаналізовано зміст споріднених ОП, зокрема Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Харківського національного

університету ім. В.Н. Каразіна, що відобразилося у змістовному наповненні навчальних дисциплін «Соціально-психологічна допомога населенню» та «Соціальні проекти». Вивчення близьких до даної ОП у Державній вищій школі ім. Папи Римського Івана Павла II (м. Біла-Підляська, Республіка Польща), Університет Павла Йозефа Шафарика (м. Кошиця, Республіка Словаччина), Державний університет (штат Огайо, США) сприяло усвідомленню світових тенденцій соціальної сфери, що відобразилося у змістовному наповненні дисциплін «Соціально-гуманітарна політика» та «Управління в соціальній сфері».

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Хоча ОНП «Соціальна робота та соціальна політика»(див. <https://www.tneu.edu.ua/pdf/zvit2018/socalna-robota-socalna-politika.pdf>), розроблена і впроваджена в освітній процес ТНЕУ у 2018 році до затвердження Міністерством освіти і науки України Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота для другого (магістерського) рівня вищої освіти (див. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/06/231-sotsialna-robota-magistr.pdf>), вона відповідає стандарту вищої освіти. Дана ОНП відповідає вимогам Національної рамки (див. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/page12#n12>) кваліфікацій 8-му рівню НРК, який передбачає одержання концептуальних наукових та практичних знань і критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та /або навчання. Виходячи із відповідності сформульованих компетентностей/результатів навчання дескрипторам НРК визначені програмні результати навчання здобувачів вищої освіти за даною ОНП. Вони розподіляються за такими ознаками: ПРН (ПРН1-ПРН13), що відображають загальні компетентності, зорієнтовані на проєкт СВО, ПРН (ПРН13-ПРН20), що відображають спеціальні (фахові) компетентності, зорієнтовані на проєкт СВО: а ПРН (ПРН21-ПРН27) відображають спеціальні (фахові) компетентності, зорієнтовані на додаткові освітні компоненти. Серед них в ОНП передбачено ПРН (ПРН20, ПРН21, ПРН27), котрі зорієнтовані на наукову складову ОНП, що забезпечуються певними освітніми компонентами відповідно до встановлених вимог (передбачає понад 30% від загальної кількості). Дані ПРН повністю відповідають як вищезазначеним дескрипторам НРК (знанням і умінням/навичкам), так й іншим. Так, зокрема, ПРН даної ОНП забезпечують дескриптор «комунікація» передбачає донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою усно та письмово. Задля забезпечення дескриптора «відповідальність та автономія» ПРН зорієнтовані на оволодіння управлінням складною технічною або професійною діяльністю чи проєктами; спроможністю нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачених робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організацією та керівництвом професійним розвитком осіб та груп; здатністю продовжувати навчання із значним ступенем автономії.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Встановлено, що освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії ЗВО. При формуванні освітньої програми враховано потреби стейкхолдерів (роботодавців, здобувачів освіти) та тенденції розвитку спеціальності. Дотримано спрямованість навчальних дисциплін на майбутню професійну діяльність. Тенденції розвитку соціальної роботи та ринку праці сфокусовано у цілях та ПРН. Програмні результати навчання в ОП відповідають Національній рамці кваліфікацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Розширити перелік вибіркового освітніх компонентів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма дозволяє досягти програмних результатів навчання. Програмні результати навчання відповідають Національній рамці кваліфікацій. При формуванні цілей ОП та ПРН враховано тенденції розвитку спеціальності, потреби ринку праці, регіональний контекст, досвід вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Освітньо-наукова програма «Соціальна робота та соціальна політика» запроваджена у 2018 р. у межах спеціальності 231 Соціальна робота за освітнім рівнем «магістр» та реалізується на юридичному факультеті. Обсяг ОП становить 120 кредитів ЄКТС (вибіркова частина – 30 кредитів ЄКТС), що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження за цим рівнем вищої освіти, а також статусу програми – освітньо-наукової. Термін навчання – 1 рік 9 місяців. На етапі розробки і затвердження ОП було використано проєкт Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота для другого (магістерського) рівня вищої освіти. У ході оновлення, що передбачено «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ТНЕУ» (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/academ_dob/polozhenja-pro-sistemu-vzjavo_fr12.pdf), ОП була приведена у відповідність до затвердженого стандарту. ОП розміщена на сайті за посиланням (див. <https://www.tneu.edu.ua/university/units/department-mqemw/public-information-mqemw/14967-ekspertn-visnovki.html>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньої програми має чітку структуру і передбачає взаємозв'язок основних компонентів: профілю ОП, переліку освітніх компонентів та їх логічної послідовності, форми атестації здобувачів вищої освіти, структурно-логічної схеми, матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП, матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами тощо (див. <https://www.tneu.edu.ua/pdf/zvit2018/socalna-robota-socalna-poltika.pdf>).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області спеціальності 231 Соціальна робота. Обов'язкові освітні компоненти дозволяють досягти відповідних результатів навчання. До складу проєктної групи входить здобувач Назарій Денис, з яким була можливість обумовити цей аспект під час роботи з фокус-групою. Він повідомив, що студенти підтримують включення до ОП відповідних освітніх компонентів. З огляду на те, що програма освітньо-наукова, то й освітні компоненти, міждисциплінарна курсова робота та магістерська робота поряд із професійними компетентностями сприяють формуванню наукового світогляду у майбутніх соціальних працівників. Під час зустрічі із роботодавцями було встановлено, що ними постійно виносяться пропозиції для вдосконалення окремих освітніх компонентів під час конференцій, а також на сайті є адреса електронної пошти, на яку можна адресувати зауваження та пропозиції стейкхолдерів (див. https://www.tneu.edu.ua/educational-programs/uf_op/master_uf_op/). Відгуки і рецензії на ОП наявні і розміщені на сайті за посиланням (див. <https://www.tneu.edu.ua/university/units/department-mqemw/public-information-mqemw/14967-ekspertn-visnovki.html>).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами регулюється Положенням про формування вибіркової частини навчальних планів в ТНЕУ(нова редакція), затвердженого ректором ТНЕУ 31.01.2019 р. (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/pablic_inf/pologenua-pro-formuvanna-vubirkovoi-chastunu.pdf). Перелік дисциплін вибіркової частини навчального плану формується на підставі заявок кафедр Університету, які забезпечують загальну та професійну підготовку з ОП. Пакет заявок включає анотацію вибіркової навчальної дисципліни, навчальну та робочу програми. На сайті факультету розміщені: Каталог вибірових дисциплін, робочі програми та силабуси до дисциплін (див. https://www.tneu.edu.ua/opp/uf/sotcialna_robota_ta_soc_pilityka/katalog_obligovyh_dytskyplin_srsp.pdf). Блок вибірових дисциплін становить 30 кредитів ЄКТС, з розрахунку 6 навчальних дисциплін по 5 кредитів ЄКТС. У ході

спілкування зі студентами з'ясовано, що на початку навчання за ОП їх було поінформовано про можливість вільного вибору, а також про терміни здійснення такого вибору. Також студенти повідомили, що володіють інформацією про те, якщо вчасно здобувач не написав заяву про вибір дисциплін без поважної причини, то автоматично втрачає таку можливість згідно з Порядком та умовами обрання студентами вибіркових дисциплін (див. https://www.tneu.edu.ua/public_information/organization-of-the-educational-process/). Але за цією ОП таких випадків не було. Це свідчить про своєчасну інформаційно-роз'яснювальну роботу на рівні деканату і кафедри. Відтак відповідно до затвердженого графіку протягом першого місяця навчання студенти здійснили свій вибір і мали можливість сформулювати власну освітню траєкторію. На основі написаних заяв на факультеті працює комісія з числа адміністрації факультету та кафедр, кураторів груп, гаранта ОП, представників студентської ради щодо формування груп. Після перевірки і погодження обрані здобувачами вищої освіти дисципліни за рішенням Вченої ради факультету вносяться до їх індивідуальних навчальних планів (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/pologenya/pologenya-pro-individualnij-plan_page-0001-stornki-1-10.pdf), а списки груп здобувачів подаються на затвердження декану і навчально-методичного відділу. Водночас студенти мають можливість самостійно обирати тематику і керівника з написання міждисциплінарної курсової роботи та магістерської роботи (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/pologenya/polozhennja_pro_org_ndr_zvo_na_drugomy_rivni.pdf). В цілому аналіз нормативних документів та робота у фокус-групах, дає підстави зробити висновок, що процедура формування освітньої траєкторії відповідає чинним вимогам і є прозорою та зрозумілою для студента.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка є обов'язковим освітнім компонентом ОП (див. <https://www.tneu.edu.ua/pdf/zvit2018/socalna-robita-socalna-politika.pdf>). Відповідно до навчального плану (див. вона є переддипломною і становить 15 кредитів ЄКТС. Переддипломна практика передбачає апробацію отриманих знань і навичок в умовах аудиторної роботи в реальному професійному середовищі, проведення науково-дослідної роботи в умовах, що максимально наближені до майбутньої професійної діяльності магістра. Відповідно до ОП це: інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог; загальні компетентності: ЗК 1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 9, ЗК10; фахові компетентності: ФК1-ФК27. Задля конкретизації процесу і результату практичної підготовки викладачами кафедри психології та соціальної роботи підготовлено методичні вказівки до проходження переддипломної практики (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/zvit2018/1_%20pro_praktuku.pdf). Відповідно до спрямованості ОП підписані договори із закладами соціальної сфери міста Тернопіль про проходження здобувачами вищої освіти практики. Особливої уваги заслуговує досвід щодо співпраці кафедри психології і соціальної роботи з ОТГ області, у межах якої студенти мають можливість долучатися до вирішення соціальних проблем на рівні громади, тим самим формують практичні навички формування соціальної політики на місцях та надання соціальних послуг адресно. З огляду на наукову спрямованість ОП як позитивне слід відзначити співпрацю з Українським науково-методичним центром практичної психології та соціальної роботи НАПН України (див. <http://psyua.com.ua/index.php?lang=ua&page=news>), спільно з яким організовується практико-орієнтовані заходи. Вищезначене знайшло підтвердження у виступах роботодавців під час роботи фокус-групи. За результатами якої можна узагальнити наступне: про затребуваність таких фахівців на рівні регіону; за результатами проходження практики роботодавці надають рекомендації щодо вдосконалення підготовки фахівців; у межах переддипломної практики передбачається проведення експерименту магістерського дослідження; студенти, які найкраще себе зарекомендували, мають можливість працевлаштуватися за місцем проходження практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз ОП свідчить, що поряд із предметними компетентностями – міцними ґрунтовними знаннями зі спеціальності 231 Соціальна робота, важливу роль належить формуванню життєвим навичкам, які в органічній єдності визначають успішність соціалізації та соціальної адаптації молодого людини, в тому числі і в професійному становленні. До того ж більшість роботодавців вважають «soft skills» так само важливими, як і професійні знання та вміння. В університеті функціонує Лабораторія психологічної служби (див. <https://www.tneu.edu.ua/student-life/laboratory-psychological-services/>), серед завдань якої сприяння створенню оптимальних умов для гармонійного та різнобічного розвитку, самореалізації та самоактуалізації, а також професійного становлення студентської молоді. Також діє Школа професійного розвитку «Акме» (див. <https://www.facebook.com/AKME2017/>), як одна із форм колективної, групової та індивідуальної роботи із студентами спеціальності «Соціальна робота», і створюється як додаткова база для інтерактивного практичного навчання студентів старших курсів. У ході навчальних дисциплін «Методологія наукових досліджень», «Психологія професійної креативності», «Управління в соціальній сфері», «Соціально-психологічна допомога населенню», «Управління соціальними змінами та проектами», «Соціальні проекти», «Соціально-гуманітарна політика» забезпечується формування «м'яких навичок» фахівців соціальної сфери: працювати в команді; лідерські якості; креативність; організаторські здібності; комунікація; емоційний інтелект; робота з інформацією; системне мислення; мотивація. З наукової точки зору вищезначене постійно перебуває в полі зору колективу кафедри у межах співпраці з Українським науково-методичним центром практичної психології і соціальної роботи НАПН України (див. <http://www.psyua.com.ua/index.php?lang=ua&page=cooperation#cooperation>), про що розповів директор акад. В.Г. Панок під час фокус-групи з роботодавцями.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р. № 600, професійний стандарт для спеціальності 231 Соціальна робота на другому (магістерському) рівні вищої освіти не передбачений.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів лаконічно відображає фактичне навантаження здобувачів та є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Організацію освітнього процесу за ОП регламентує навчальний план, який відображає обсяг часу на аудиторну та самостійну роботу студентів (див. <https://www.tneu.edu.ua/university/units/department-mqemw/public-information-mqemw/14967-ekspertn-visnovki.html> plan_soc_rob_ta_soc_pol.pdf). Розподіл цих годин регламентується пп.6 та 7 «Положення про організацію освітнього процесу в ТНЕУ» (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/public_inf/pologenya-pro-organizatsiu-osvitnogo-protsesy.pdf). Відповідно до навчального плану ОП загальний обсяг становить 3600 год / 120 кредитів. У структурі аудиторних годин (835 год) 50,6% припадає на лекції, на практичні заняття – 39,8% та консультації й індивідуальні заняття – 9,6%. Крім того на практичне навчання відведено 450 год (15 кредитів), що становить 12,5% від загальної кількості кредитів на ОП. Важливим складником за цією ОП є самостійна робота, про що відмічали і науково-педагогічні працівники, і студенти. На їхню думку самостійна робота є необхідною для опанування студентами навичок наукового мислення, роботи з науковими джерелами, для здійснення науково-дослідної роботи за темою магістерського дослідження, для самостійного вибору виду представлення результатів власної роботи. Така структура відображає практичне спрямування ОП та індивідуалізацію освітньої траєкторії. Для з'ясування завантаженості здобувачів ОП застосовуються заходи: систематичне опитування студентів у формі бесіди протягом навчання та під час спілкування з кураторами тощо; проводиться обговорення проблем студентського самоврядування на засіданнях вченої ради факультету; спостереження з боку кураторів, викладачів та керівників з подальшим обговоренням на засіданнях кафедри. У фокус групі здобувачі вищої освіти зазначили про вдоволеність таким розподілом годин, переліком навчальних дисциплін, а також підтвердити свою активну участь стосовно цих аспектів як на етапі проектування ОП, так і протягом її періодичного оновлення. Думка студентів щодо змісту освіти за ОП враховується і за результатами проведення анкетувань (див. <https://forms.gle/QaUhVTAfD7VrQ7Ei8>), яке здійснюється деканатом, відділом моніторингу якості освіти та методичної роботи.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За дуальною формою, у класичному розумінні навчання, на даній ОП на сьогодні не здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. Водночас, реалізуються елементи дуальної освіти (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/public_inf/pologenya-pro-dualna-osvta.pdf). Так, здобувачі ОП можуть поєднувати навчання з роботою за фахом, у цьому випадку надається право навчання за індивідуальним графіком, що регулюється Положенням про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком у ТНЕУ (див. https://www.tneu.edu.ua/public_information/organization-of-the-educational-process/).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Освітньо-наукова програма відповідає стандарту вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота для другого (магістерського) рівня вищої освіти та Закону України «Про вищу освіту». Зміст освітньо-наукової програми «Соціальна робота та соціальна політика» має чітку структуру, відповідає предметній області відповідної спеціальності. Структура ОП дозволяє формувати індивідуальну освітню траєкторію завдяки індивідуальному вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, який передбачено. Процедура вибору дисциплін є прозорою та зрозумілою. Освітня програма та відповідний навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відбиває фактичне навантаження здобувачів, та допомагає їм досягти цілей та програмних результатів навчання. Враховуючи специфіку освітньо-наукової програми, суттєвою перевагою є залучення до освітнього процесу наукових співробітників Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України. До того ж зміст ОП відображає особливості регіонального контексту щодо потреби у таких фахівцях, запити роботодавців щодо формування професійних компетентностей, а також активне залучення здобувачів вищої освіти до удосконалення окремих освітніх компонентів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабких сторін та недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітньо-наукова програма за даним критерієм відповідає вимогам. Враховано вимоги державного стандарту. Мета (освітні компоненти) та зміст ОП відповідають предметній області спеціальності 231 Соціальна робота галузі знань Соціальна робота і забезпечує готовність випускників до виконання професійних функцій фахівця соціальної сфери. Для здобувачів врахована можливість та розроблений механізм формування індивідуальної освітньої траєкторії. Переддипломна практика є обов'язковою компонентою практичної підготовки і дозволяє сформувати у здобувачів ОП компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Поряд із предметними компетентностями, важливу роль належить формуванню м'яких навичок (soft skills), які в органічній єдності визначають успішність соціалізації та соціальної адаптації молодого людини, в тому числі і в професійному становленні.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Тернопільського національного економічного університету містяться на веб-сайті ЗВО (див. https://drive.google.com/file/d/1Av9-YdIrAd4BDKup_oPWFQ50kbWwY1v1/view), правила є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Інформація щодо вступу на освітню програму магістра містить повні дані про саму програму (див. <https://drive.google.com/file/d/1rer8E9goI8QrZppzPwJFCXfRGJ5Owxx-/view>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Програма вступних випробувань розміщена у відповідному підрозділі на веб-сайті університету (див. https://drive.google.com/file/d/1EuPPsWX2qE_KDD6ZOoY_PntRSsAJTJgk/view). Програма вступного випробування на освітній рівень магістра відповідає рівневі початкових компетентностей необхідних для навчання в подальшому на даній освітній програмі. Програма фахового вступного випробування потребує оновлення списку літератури рекомендованої для підготовки до іспиту.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ТНЕУ процес визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/public_inf/pologenya-pro-organizatsiu-osvitnogo-protsesy.pdf), Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ТНЕУ (див. <https://www.tneu.edu.ua/pdf/zvit2018/2-porjadok-perevedennja-vdrahuvannja-ta-ponovlennja.pdf>), а також Положенням про порядок перезарахування результатів навчання в ТНЕУ (див. https://www.tneu.edu.ua/public_information/organization-of-the-educational-process/). Порядок перезарахування результатів регламентуються даними Положеннями є зрозумілим та чітким, а також є у відкритому доступі на веб-сайті ЗВО. Процес відповідає Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабонській конвенції), є доступним для всіх учасників освітнього процесу та його послідовно дотримуються під час реалізації ОП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура визнання результатів неформальної освіти в ТНЕУ регулюється наступними положеннями: Положенням про організацію освітнього процесу в ТНЕУ (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/public_inf/pologenua-pro-organizatsiu-osvitnogo-protsesy.pdf) та Положенням про неформальну та інформальну освіту учасників навчального процесу Тернопільського національного економічного університету (див. https://www.tneu.edu.ua/public_information/organization-of-the-educational-process/). Процедура, що міститься в даних документах є зрозумілою та доступною для всіх учасників освітнього процесу, її послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У контексті даного критерію позитивним є наявність усіх необхідних документів на веб-сайті ЗВО, їх доступність та зрозумілість для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендовано оновити список літератури в програмі фахового вступного випробування(ДСТУ та 5-тирічні публікації новітніх досліджень).

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Повна відповідність вимогам до критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Аналіз змісту ОП, відомостей, що містяться в таблицях 1, 3 зустрічей з фокус-групами зі здобувачами ВО, викладачами засвідчує, що освітні компоненти сприяють досягненню програмних результатів за допомогою форм та таких методів навчання, як аналітико-пошукова робота, інтерактивні, мультимедійні тощо, виконання творчих завдань, виконання поточних проектів, тощо. Досягненню ПР також сприяють студентоцентроване навчання, навчання на основі досліджень, переддипломна практика та рефлексивне навчання. Принцип академічної свободи здійснюється через можливість вибору вибіркових дисциплін, тем курсових, кваліфікаційних робіт та можливість вибору наукового керівника; можливість участі у різноманітних науково-дослідних заходах (олімпіадах, конкурсах наукових робіт здобувачів ВО, студентських наукових конференціях тощо). Практичні заняття спрямовані на формування професійної рефлексії. Зазначені форми та методи спонукають здобувачів ВО до проведення наукових досліджень, де тематика та методи досліджень обираються ними самостійно. В освітньому просторі викладач виступає консультантом, модератором тощо. Під час переддипломної практики студенти ознайомлюються з майбутньою спеціальністю при виконанні наукового дослідження (Положення про проведення практики студентів Тернопільського національного економічного університету) (див.: https://www.tneu.edu.ua/pdf/zvit2018/1_%20orgo_praktuky.pdf). Навчання здійснюється за очною (денною) формою відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ТНЕУ (див.: https://www.tneu.edu.ua/pdf/public_inf/pologenua-pro-organizatsiu-osvitnogo-protsesy.pdf) і передбачає: навчальні заняття; самостійну роботу; практичну підготовку; контрольні заходи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

При зустрічі із фокус-групою зі здобувачам вищої освіти з'ясовано, що для них доступна інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах освітніх компонентів. Викладачі доводять її до відома студентів під час проведення першої лекції з дисципліни. Внутрішніми документами, що регулюють питання освітнього процесу є Положення про організацію освітнього процесу в ТНЕУ (див.: https://www.tneu.edu.ua/pdf/public_inf/pologenya-pro-organizatsiu-osvitnogo-protseyu.pdf). Уявлення здобувача вищої освіти за даною ОП формується не тільки рекламними продуктами, але й ґрунтовним ознайомленням зі змістом і правилами навчання, а також політикою доброчесності, що відображено у силабусах навчальних дисциплін, у тому числі пропонувані для вільного вибору студентами. Освітній інформаційний пакет за ОП розміщений за посиланням: https://www.tneu.edu.ua/educational-programs/uf_op/master_uf_op/ .

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Науково-дослідна робота студентів є складовою частиною навчального процесу та наукової роботи. Здобувачі вищої освіти освітньо-наукової програми «Соціальна робота та соціальна політика» беруть участь у роботі наукових гуртків («Соціально-гуманітарна політика», «Ділова англійська мова), проблемних груп з питань: соціального проектування, обліку і звітності у соціальних установах та установах; представляють свої дослідження на щорічних студентських науково-практичних конференціях, а також у конкурсах студентських робіт на регіональному та всеукраїнських рівнях. Крім того, тези кращих доповідей здобувачів вищої освіти публікуються у додатку «Вітакультурний млин» до фахового журналу «Психологія і суспільство» . Задля повноцінного включення наукових досліджень в освітню діяльність, здобувачі залучаються до збору та обробки інформації для реалізації науково-дослідної, госпдоговірної тематики, проведення соціологічних досліджень. На кафедрі психології та соціальної роботи реалізується кафедральна тема наукових досліджень «Психодидактичні технології освітніх взаємодій та їх розвивальний потенціал», виконана госпдоговірна тема «Проведення досліджень щодо вивчення громадської думки з соціально значущих питань в Тернопільській області» за участю не тільки професорсько-викладацького складу, а й здобувачів спеціальності 231 Соціальна робота, в тому числі даної ОП (8 осіб). Формою підсумкової атестації здобувачів є захист кваліфікаційної роботи. Передбачається, що під час роботи над дослідженням здобувачі беруть участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, публікують свої наукові здобутки в наукових виданнях.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Стандартів вищої освіти, Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти та Рекомендацій до структури та змісту робочої програми навчальної дисципліни (силабусів), викладачами кафедри психології та соціальної роботи оновлюється зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Підставами для перегляду змісту освітніх компонентів є зміни нормативно-правової бази, вимоги з боку роботодавців, висновки та рекомендації групи забезпечення спеціальності та побажання стейкхолдерів. Зміст освітніх компонентів постійно оновлюється за ініціативою викладача на основі отриманих результатів наукової діяльності. Процедура перегляду здійснюється з обов'язковим врахуванням сучасних практик у галузі соціальної роботи, наукових досягнень та систематичної участі викладачів кафедри у публічних науково-практичних заходах, зокрема Міжнародних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях, присвячених проблемам сучасної соціальної роботи.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

При on-line зустрічах із фокус-групами здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників з'ясовано, що навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ТНЕУ (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/internationalization_strategy_ua.pdf). Здобувачі вищої освіти можуть проходити закордонне стажування у вибраному ними університеті, а також мають можливість навчатися за подвійним дипломом. Викладачі, які працюють на ОП, теж можуть пройти закордонне стажування та проводити наукові дослідження у вибраних університетах. Зокрема, гарант ОП С.К.Шандрук пройшов закордонне стажування (міжнародне науково-педагогічне стажування): на базі Технологічного освітнього інституту Західної Македонії (м. Казань, Греція), Міжнародної асоціації світової політики і економіки (м. Берлін, Німеччина). Здобувачі мають можливість прослухати лекції гостей професорів, зокрема із Словаччини (Католицький університет у Ружемберку, професор, доктор габілітований, Амантіус Акімяк), Польщі (Люблінський католицький університет Івана Павла II, професор Ян Зімни).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Навчання, викладання і наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією ТНЕУ. Зміст освіти оновлюється відповідно до сучасних досягнень світової науки. Освітні компоненти ОП сприяють досягненню цілей та ПРН за допомогою професійно підібраних форм та методів навчання (викладання). Досягненню програмних результатів навчання також сприяють студентоцентроване навчання, навчання на основі досліджень. Для учасників освітнього процесу доступна інформація щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, критеріїв оцінювання. ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Ширше практикувати академічну мобільність здобувачів (стажування, навчання, дослідження) в рамках міжнародних програм; доцільно щорічно оновлювати робочі навчальні програми (силабуси) з урахуванням діючого ДСТУ та використовувати новітню джерельну базу.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми і методи навчання та викладання, студентоцентроване навчання, тощо, сприяють досягненню ПРН. У ТНЕУ забезпечується поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП. Потребує покращення міжнародна мобільність здобувачів ВО.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів, а також критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є зрозумілими та об'єктивними, що демонструє Положення про організацію освітнього процесу в Тернопільському національному економічному університеті (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/public_inf/pologenya-pro-organizatsiu-osvitnogo-protsey.pdf). Критерії оцінювання наведені в робочих програмах, силябусах, та доводяться до відома студентів, окрім цього ці дані є в електронних кабінетах студентів. Результати оцінювання студентів також наведені в електронному кабінеті, на платформі MOODLE і виставляються у відомості обліку успішності та індивідуальному навчальному плані студента.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації студентів за даною освітньою програмою визначаються за Стандарту (див. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/06/231-sotsialna-robota-magistr.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу в ТНЕУ (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/public_inf/pologenya-pro-organizatsiu-osvitnogo-protsey.pdf), Про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційної комісії у ТНЕУ (див. <https://www.tneu.edu.ua/pdf/zvit2018/7-polozhennja-ekzamenacijna-komsja.pdf>). Основною формою підсумкової атестації здобувачів вищої освіти ОП є захист кваліфікаційної роботи, якій передують перевірка на плагіат, процедура якої вимагає, не менше 75% оригінальності роботи за допомогою сервісу UNICHECK, що було підтверджено на фокус-групі зі студентами.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ТНЕУ. Даним Положенням прописаний механізм роботи екзаменаційної комісії, правила проведення контрольних заходів, порядок повторного складання іспитів. Під час бесіди із здобувачами вищої освіти та представниками органів студентського самоврядування було продемонстровано обізнаність студентів в процедурі оскарження результатів контрольних заходів. Окрім цього існує практика проведення опитування серед студентів ЗВО, включаючи студентів даної ОП щодо рівня об'єктивного оцінювання (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/ensuring/rezultati_opituvannja_1.pdf).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ТНЕУ політика дотримання академічної доброчесності регламентується наступними документами: Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в Тернопільському національному економічному університеті, Концепція протидії плагіату при підготовці дипломних робіт у Тернопільському національному економічному університеті, Етичний кодекс ТНЕУ, Положення про комісію з доброчесності та наукової етики ТНЕУ, Положення про групу сприяння академічній доброчесності ТНЕУ, Кодекс академічної доброчесності ТНЕУ (див. https://www.tneu.edu.ua/public_information/ensuring-the-quality-of-education/). Окрім цього технічним інструментом протидії плагіату є спеціалізований сервіс UNICHECK, за допомогою якого перевіряються дипломні роботи випускників, що було підтверджено під час зустріч з фокус-групами. Також під час бесіди із студентами було з'ясовано, про їхнє інформування щодо перевірки роботи на плагіат ще на першому році навчання на ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

У контексті даного критерію позитивним є наявність електронної системи Moodle, в якій відображаються результати оцінювання студентів, використання спеціалізованого сервісу UNICHECK для перевірки роботи на плагіат, проведення опитувань щодо рівня об'єктивності оцінювання

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Популяризувати політику дотримання академічної доброчесності серед студентів даної освітньо-наукової програми

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Відповідність вимогам до критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес за цією ОП здійснюють викладачі, академічна та професійна кваліфікація яких відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності та вимог і рекомендаціям Національного агентства з питань якості вищої освіти. Аналіз Таблиці 2 «Зведена інформація про викладачів ОП» самоаналізу (див. <https://www.tneu.edu.ua/university/units/department-mqemw/public-information-mqemw/14967-ekspertn-visnovki.html>) дав змогу встановити, що кваліфікація викладачів відповідно до спеціальності підтверджена документом про освіту чи науковий ступінь із відповідної спеціальності та підтверджена науково-педагогічною діяльністю за відповідною спеціальністю за не менш як сімома видами чи результатами, переліченими в пункті 30 цих Ліцензійних умов. Керівник ОП відповідає встановленим вимогам до гаранта. Водночас він є начальником відділу моніторингу якості освіти та методичної роботи університету (<https://www.tneu.edu.ua/university/units/department-mqemw/>), що обумовлює чітку відповідність кадрового забезпечення ОП. Науково-педагогічні та наукові працівники, які здійснюють освітній процес, мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки. До того ж частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання становить не менше 60 відсотків; частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора становить не менше 20 відсотків. Заслуговує на увагу потужна видавнича діяльність викладачів, що відповідає змісту дисциплін, які викладають за ОП. Під час опитування фокус групи з'ясовано, що на кафедрі психології і соціальної роботи (див. <https://www.tneu.edu.ua/department-psr-uf/>) під керівництвом завідувача проф. А.В. Фурмана створені відповідні умови і здійснюються контрольні заходи щодо відповідності вимогам кадрового забезпечення ОП. На кафедрі видається теоретико-методологічний соціогуманітарний журнал «Психологія і суспільство», який за рейтингом періодичних наукових видань України, що мають бібліометричні профілі, посідає 19 місце серед 503 таких видань. Усі викладачі кафедри є членами ГО «Інтелектуальний штаб громадянського суспільства», Соціологічної асоціації України. Пройшли стажування на базі Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України. У розмові з викладачами встановлено, що питання академічного і професійного зростання викладачів регулюється на рівні укладання з ними трудових договорів (контрактів) в ТНЕУ (див. <https://www.tneu.edu.ua/leadership/academic-boards/>), що вони розглядають як важливий стимул для подальшої роботи. Деканатом запроваджена система незалежного оцінювання студентами професійних компетенцій та морально-етичних якостей працівників закладу вищої освіти. Зі слів декана юридичного факультету доц. С.В. Банаха результати опитування обговорюються на засіданнях, відзначаються сильні сторони і зони для розвитку професіоналізму викладачів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

ТНЕУ розроблено Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) (див. <https://www.tneu.edu.ua/leadership/academic-boards/it-is-important-to-know/7974-konkurs.html>). До участі в конкурсі допускаються особи, які за своїми професійно-кваліфікаційними якостями відповідають вимогам, що висуваються до науково-педагогічних працівників ЗУ «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», умовам конкурсу. Попереднє обговорення кандидатур відбувається на кафедрі в їх присутності. Висновки кафедри про професійні та особистісні якості претендентів затверджуються голосуванням та передаються на розгляд конкурсній комісії. Обов'язковою умовою проведення конкурсного відбору викладачів є оголошення в ЗМІ і на сайті ТНЕУ (див. <https://www.tneu.edu.ua/leadership/academic-boards/>) про проведення конкурсу. Відповідно до Стратегії розвитку Тернопільського національного економічного університету (див. <https://www.tneu.edu.ua/past-and-present/development-strategy/>) заслуговує на увагу шоста ціль «Перманентне професійне зростання та розвиток персоналу», яка передбачає упровадження нових форм морального і матеріального заохочення, кар'єрного зростання та мотивації працівників до професійного й особистісного розвитку. Періодично відбуваються зустрічі професорсько-викладацького складу з ректором, обговорюючи проблеми, мікроклімат в університеті, рівень відкритості та прозорості інформаційної політики. Зі слів викладачів з'ясовано, що під час укладання договорів враховується кількість наукових праць у фахових виданнях та виданнях, що індексуються у наукометричних базах; наявність підвищення кваліфікацій та стажувань (у тому числі закордонних); досвід викладання; практичний досвід роботи у професійній сфері, знання іноземних мов, володіння комп'ютерними технологіями. Викладене вище дозволяє стверджувати, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми; у конкурсах на заміщення вакантних посад викладачів враховується професіоналізм науково-педагогічних працівників та їх спроможність забезпечити викладання відповідно до цілей ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ТНЕУ розроблена ефективна система залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Укладено угоди про співпрацю з Українським науково-методичним центром практичної психології і соціальної роботи НАПН України, Департаментом соціального захисту населення Тернопільської обласної державної адміністрації, Тернопільським обласним комунальним інститутом післядипломної педагогічної освіти, Тернопільським районним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Залучення роботодавців розпочинається ще на етапі розробки ОП. Як наголосив гарант ОП під час фокус групи, для проектної групи важлива їхня професійна думка, практичний досвід та реалії соціальної політики в регіоні. З часу впровадження ОП роботодавці активно залучаються до читання лекційних та практичних занять задля використання їх практичних навичок, наукового і технічного потенціалу для формування відповідних фахових компетентностей здобувачів освіти. Окрім цього, в освітньому закладі практикується спільне виконання науково-дослідних робіт, організація стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників в організаціях чи фірмах-партнерах. Представники

даних установ і організацій беруть активну участь в рецензуванні та оцінюванні, обговоренні питань підготовки магістрів на науково-методичних семінарах і засіданнях кафедри психології та соціальної роботи, в роботі комісії із захисту кваліфікаційних робіт, керівництві переддипломної практики.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Суттєвою перевагою для провадження освітньо-наукової програми є залучення до організації освітнього процесу директора Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України В.Г. Панка, доктора психологічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки, а також співробітників Центру (див. http://psuua.com.ua/index.php?lang=ua&page=pro_cent#pro_cent). Зокрема, на ОП серед викладачів є начальник Тернопільського об'єднаного управління Пенсійного фонду Тернопільської області Тетяна Григорівна Глух (викладання варіативної дисципліни «Пенсійне забезпечення», керівництво переддипломною практикою), директор Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи Віталій Григорович Панок (проведення тренінгу з дисципліни «Соціально-психологічна допомога населенню»), Директор Тернопільського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Едуард Олександрович Грішин (консультування з підготовки практичної частини кваліфікаційних робіт, керівництво переддипломною практикою). Крім того, здобувачі вищої освіти ОП з вересня 2019 року беруть участь у проведенні тренінгу «Розвиток стресостійкості як профілактика емоційного вигорання» (в якості помічника тренера) для об'єднаних територіальних громад Тернопільської області (тренінгові програма реалізується в рамках угоди між ТНЕУ та Тернопільським обласним центром зайнятості).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Стратегія розвитку Тернопільського національного економічного університету (див. <https://www.tneu.edu.ua/past-and-present/development-strategy/>) ставить за мету: підвищення кваліфікації викладачів шляхом періодичного стажування в закладах-партнерах вищої освіти Європи та світу, провідних освітніх і наукових установах, бізнес-структурах, органах державної влади та місцевого самоврядування; трансформацію ролі викладача з традиційного лектора у фахового тренера, коуча; сприяння ґрунтовному оволодінню іноземними мовами та сучасними комп'ютерно-інформаційними технологіями усіма працівниками університету. Під час зустрічі з ректором університету це знайшло підтвердження, а також стало відомо про власні програми, а саме: в закладі діє Школа молодого викладача (для тих, хто має стаж науково-педагогічної роботи менше 5 років) та Школа професійного зростання (для тих, хто має стаж понад 5 років). Важливою формою професійного зростання є підвищення кваліфікації і стажування, яке регулюється Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників. Викладачі, що забезпечують підготовку за ОП, проходили підвищення кваліфікації на базі таких установ і організацій: Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України, Тернопільський районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Департамент соціального захисту населення Тернопільської ОДА, Управління освіти і науки Тернопільської міської ради, ГО «Інтелектуальний штаб громадянського суспільства», Україно-американська асоціація правників вищої школи, Технологічний освітній інститут Західної Македонії (м. Казань, Греція), Міжнародна асоціація світової політики і економіки (м. Берлін, Німеччина), Люблінський католицький університет Яна Павла II у м. Стальова Воля (Польща), Інститут економіки та управління Вищої школи економіки в Бидощі (Польща). Керівництво ТНЕУ сприяє професійному розвитку НПП, надаючи згоду на проходження стажування, укладаючи відповідні угоди з іншими ЗВО, організаціями та установами, в т. ч. зарубіжними, інформуючи НПП про міжнародні проекти в сфері вищої освіти (зокрема, Програми Європейського Союзу ERASMUS+, ДААД і ін.), залучаючи його до виконання спільних проектів, заохочуючи до участі в грантах.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система заходів зі стимулювання підвищення фаховості та викладацької майстерності науково-педагогічних працівників ТНЕУ передбачає матеріальні й моральні заохочення і регламентується Статутом Університету, Колективним договором між адміністрацією та комітетом первинної профспілкової організації на 2019–2020 рр., Положенням про преміювання наукових та науково-педагогічних працівників ТНЕУ. Зокрема, здійснюється матеріальне стимулювання науково-педагогічних працівників, що мають високі рейтингові показники за системою внутрішнього оцінювання, передбачено за підготовку кадрів вищої кваліфікації, видання монографій і підручників, створення винаходу (корисної) моделі, наявність відомчої відзнаки «За наукові та освітні досягнення», звання «Почесний професор ТНЕУ». Моральні заохочення застосовуються за вагомі успіхи у науково-педагогічній діяльності і передбачають нагородження такими видами: оголошення подяки ректора, грамота ректора, а також за поданням адміністрації ТНЕУ на відзначення регіональними та відомчими відзнаками.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Викладачі, які забезпечують викладання дисциплін за ОП, мають відповідну освітньому компоненту кваліфікацію, науковий ступінь (вчене звання), досвід науково-педагогічної діяльності та викладання освітнього компоненту, наукові публікації, пов'язані зі сферою освітнього компоненту та методики його викладання, пройшли підвищення кваліфікації за останні п'ять років, як в Україні, так і за кордоном, досвід практичної роботи. До освітнього процесу активно долучаються роботодавців, як представники закладів соціальної сфери регіону, так і співробітники наукових установ, зокрема Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України. В університеті розроблена ефективна система заходів, яка сприяє професійному розвитку викладачів. Здобутки викладачів у професійному та науковому зростанні стають чинниками матеріального та морального заохочення. Вищезначене, забезпечує сформувати потужний кадровий потенціал за ОП, що прямопропорційно позначається на рівні підготовки майбутніх фахівців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою майже у всіх показниках відповідають визначеному критерію.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Продемонстровані за допомогою відеозапису, а також фотоальбому наявні матеріально-технічні ресурси ЗВО, зокрема, приміщення де відбувається освітній процес для студентів даної ОП, показали повне забезпечення освітньої програми, що включає і досягнення програмних цілей та результатів навчання. Для реалізації даної ОП наявна інфраструктура є достатньою (бібліотека, комп'ютерні класи, тренінгові класи, спортивний комплекс) (див. <https://www.tneu.edu.ua/past-and-present/presentation-video/>). Окрім цього було продемонстровано наявність тренінгового центру «Акме», на базі ЗВО, до якого мають доступ студенти.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти та викладачі мають безкоштовний доступ до інфраструктури ЗВО, включаючи онлайн-бібліотеку ТНЕУ, яка містить необхідні матеріали для наукової діяльності та освітнього процесу (див. <http://dspace.tneu.edu.ua/>). Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що студенти мають доступ до онлайн-бібліотеки, яка постійно поповнюється новими надходженнями.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ТНЕУ створено безпечне середовище для провадження освітнього процесу. Для безпеки фізичного здоров'я на факультеті працює медичний пункт, для підтримання психічного здоров'я працює психологічна служба, психологічна школа професійного розвитку «АКМЕ» (див. <https://www.tneu.edu.ua/news/17584-zaproshuyemo-do->

me.html), наявний кабінет емоційного розвантаження. Окрім цього студенти мають доступ до спортивного комплексу ЗВО. Освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти за ОП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси, які підтримуються органами студентського самоврядування.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час фокус-групи зі студентами стало очевидним, що ЗВО забезпечує високий рівень підтримки студентів, зокрема, на даній освітній програмі. Ефективно працює інститут кураторства, який забезпечує студентів інформаційною та соціальною підтримкою. Інформаційна підтримка здійснюється з групами через комунікацію зі старостами. Науково-педагогічні працівники надають усю необхідну інформацію, що стосується освітнього процесу, а саме щодо лекцій, практичних занять та своєчасні консультації.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На відеозаписі було продемонстровано наявність спеціальних ліфтів, та пандусів для осіб з особливими потребами, в усіх корпусах ЗВО. Окрім цього діє Лабораторія психологічної служби ТНЕУ (див. <https://goo.su/11HJ> або <https://www.tneu.edu.ua/student-life/laboratory-psychological-services/>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми. Під час інтерв'ю із представниками органів студентського самоврядування, було продемонстровано їхню обізнаність в процедурі вирішення конфліктних ситуацій. Врегулювання конфліктних ситуацій у ТНЕУ, пов'язаних з корупцією, здійснюється відповідно до Закону України «Про запобігання корупції». Розгляд звернень, скарг і заяв, що надходять до ЗВО, відбувається відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявність тренінгового центру «Акме» для здобувачів вищої освіти, повне забезпечення доступу осіб з особливими потребами до освітнього процесу(пандуси, ліфти), дієвий інститут кураторства, що забезпечує високий рівень підтримки студентів(включаючи процес дистанційного навчання)

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони не виявлено

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Повна відповідність вимогам до критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

ОП дотримується процедури закладу вищої освіти щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ТНЕУ (див. <https://www.tneu.edu.ua/16160-polozhennja.html>) та регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ТНЕУ. (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/public_inf/pologenya-pro-organizatsiu-osvitnogo-protsesu.pdf). Відділом моніторингу якості освіти та методичної роботи ЗВО розроблено Порядок перегляду (оновлення) освітніх програм (див. https://www.tneu.edu.ua/public_information/organization-of-the-educational-process/). На основі рішень Науково-методичної ради з питань якості вищої освіти ТНЕУ ректором щорічно видається наказ про оновлення освітніх компонентів ОП. Задля вивчення якості підготовки здобувачів вищої освіти за ОП, у тому числі даної ОП, у ТНЕУ систематично проводяться опитування стосовно задоволеності якістю освітнього процесу, методами навчання і викладання, об'єктивності оцінювання навчальних досягнень, дотримання принципів академічної доброчесності, попередження і виявлення негативних тенденцій (булінг, хабарництво тощо). Результати даних опитувань підтверджують той факт, що якість освітнього процесу у ЗВО відповідає належному рівню. До даної ОП, що акредитується, зміни не вносилися, оскільки набір студентів на неї вперше здійснювався у 2018 р. Проте, на 2020/2021 навчальний рік планується перегляд цієї ОП (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/opp/pub-obgov/master/231_sotsialna_robota_ta_sotsialna_polityka_mahistr.pdf).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Задля об'єктивності та з метою подальшого удосконалення цілей і програмних результатів навчання до складу робочої групи із супроводження даної ОП від здобувачів вищої освіти ввійшов Назарій Денис – здобувач освітньонаукової програми «Соціальна робота та соціальна політика». Хоча повний перегляд ОП з 2018 р. не відбувався, але у вересні поточного навчального року здобувачам вищої освіти доводилася інформація стосовно оприлюдненого на офіційному сайті ЗВО каталогу вибіркового дисциплін, з яких здобувачі обирали ті вибіркові дисципліни, які бажали вивчати (здобувачі на зустрічі підтвердили). Крім того, узгоджені дисципліни також включаються до індивідуальної освітньої траєкторії та електронного кабінету здобувача. Проект ОП (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/opp/pub-obgov/master/231_sotsialna_robota_ta_sotsialna_polityka_mahistr.pdf) на наступний рік вже обговорюється здобувачами. Підтверджується належний рівень взаємодії ЗВО, здобувачів та студентського самоврядування (див. https://www.tneu.edu.ua/public_information/ensuring-the-quality-of-education/). Під час зустрічі з представниками студентського самоврядування було зрозуміло, що студентське самоврядування залучається до перегляду компонентів ОП. Органи студентського самоврядування аналізують та узагальнюють зауваження та пропозиції здобувачів вищої освіти щодо організації освітнього процесу і звертаються до адміністрації з пропозиціями щодо їх вирішення (див. <https://www.tneu.edu.ua/student-life/>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Представники роботодавців, залучені до фокус-групи, підтвердили участь як у ході розробки освітньо-наукової програми «Соціальна робота та соціальна політика», так і в процесі вдосконалення: в ході зреалізування ОП (участь у робочій групі – Грішин О.Е.; залучення до викладання навчальних дисциплін – Глух Т.Г.; проходження переддипломної практики, співкерівництво науково-дослідною роботою – усі роботодавці; проведення семінарів і тренінгів на базі соціальних установ – усі роботодавці - керівники таких установ: Тернопільського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; Департаменту соціального захисту населення Тернопільської ОДА; Управління соціальної політики Тернопільської міської ради; Тернопільського об'єднаного управління Пенсійного фонду України Тернопільської області).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ТНЕУ функціонує система зв'язків із випускниками, яка включає в себе збір та аналіз інформації про професійну діяльність випускників. Зв'язок із випускниками підтримується шляхом особистого спілкування, а також залучення їх до профорієнтаційної роботи кафедри (зі слів завідувача кафедрою: п'ята частина Департаменту соціального захисту населення Тернопільської ОДА випускники кафедри). Для випускників даної ОП відповідно до укладених угод ТНЕУ із Тернопільським районним центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; Департаментом

соціального захисту населення Тернопільської ОДА; Управлінням соціальної політики Тернопільської міської ради, Управління освіти і науки Тернопільської міської ради передбачено працевлаштування на відповідних посадах.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Тернопільському національному економічному університеті та Порядку перегляду (оновлення) освітніх програм перегляд освітніх програм, їх оновлення відбувається за результатами їхнього моніторингу, на засіданні вченої ради ТНЕУ, але не рідше ніж одного разу на три роки. Але під час здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості (див. https://www.tneu.edu.ua/public_information/ensuring-the-quality-of-education/) недоліків не виявлено. Система забезпечення якості закладу вищої освіти, а саме кафедри психології та соціальної роботи проводить моніторинг виявлення недоліків в освітній програмі через анонімне анкетування, безпосередні зустрічі та спілкування зі здобувачами. Під час зустрічі з студентським самоврядуванням було обговорено вплив студентів на ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Зауваження під час попередньої акредитації такі як: посилити роботу професорсько-викладацького складу випускової кафедри психології та соціальної роботи стосовно запровадження лекційних занять у режимі on-line для здобувачів, продовжувати роботу над удосконаленням електронних навчально-методичних комплексів дисциплін навчального плану здобувачів освітньо-професійної програми «Соціальна робота» зі спеціальності 231 «Соціальна робота» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти були взяті до уваги, виконані/виконуються. До здійснення моніторингу долучаються стейкхолдери: НПП, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти, випускники. Освітня програма може щорічно оновлюватися в частині структурних складових ОП, зокрема, змісті робочих програм освітніх компонентів (та силабусів), програм практик, методах навчання та формах оцінювання тощо.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, ТНЕУ всіляко сприяє залученню учасників академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості освітніх програм. Гарант ОП та науково-педагогічний склад кафедри через обмін досвідом та співпрацю з іншими навчальними закладами, роботодавцями, спілкування із здобувачами докладає зусиль для модернізації та вдосконалення ОП. Гарант ОП та викладачі відкриті до спілкування та обміну досвідом, у чому експертна група мала змогу пересвідчитись під час здійснення on-line акредитаційної експертизи.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Налагоджена тісна співпраця з роботодавцями, які мають змогу впливати на перегляд ОП. Перегляд ОП здійснюється із залученням стейкхолдерів (здобувачів у т.ч.). Випускники кафедри працюють у соціальній сфері. Залучають практиків до викладання ОК та здобувачів до стажування у соціальних установах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Повний перегляд ОП здійснюється не систематично. Внести зміни до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Тернопільському національному економічному університеті та Порядку перегляду (оновлення) освітніх програм в частині періодичності перегляду ОП(щорічно).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Загалом відповідність критерію. Формально не витримується періодичність перегляду ОП загалом, але освітня програма щорічно оновлюється в частині структурних складових ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ЗВО визначено чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними (інформація про діяльність університету, усіх структурних підрозділів, нормативні документи) представлена на офіційному сайті, зокрема права і обов'язки учасників освітнього процесу визначені у Правилах внутрішнього розпорядку (див. <https://www.tneu.edu.ua/pdf/zvit2018/pravila-vnutrshnogo-rozporjadku.pdf>) та в Етичному кодексі (див. <https://www.tneu.edu.ua/code-of-ethics.html>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На сайті університету розміщена затверджена ОП (див. https://www.tneu.edu.ua/opp/uf/sotcialna_robota_ta_soc_pilityka/opys_sots_robota_i_cots_polituka.pdf). Проекту ОП для громадського обговорення виявлено на відповідній сторінці сайту університету (див. https://www.tneu.edu.ua/pdf/opp/pub-bgov/master/231_sotsialna_robota_ta_sotsialna_polityka_mahistr.pdf).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЗВО своєчасно та в повному обсязі інформує усіх стейкхолдерів про освітню програму, її цілі, очікувані результати навчання та освітні компоненти (див. https://www.tneu.edu.ua/opp/uf/sotcialna_robota_ta_soc_pilityka/opys_sots_robota_i_cots_polituka.pdf), зокрема шляхом моніторингу думки та пропозицій стейкхолдерів (див. https://www.tneu.edu.ua/educational-programs/uf_op/master_uf_op/), під час опитувань студентів та засідань кафедр, на які запрошуються роботодавці. Перед визначеними датами проходження акредитаційної експертизи ОП, наявне на сайті університету про зустріч з бажаними (оголошення) (див. <https://www.tneu.edu.ua/news/17718-trivaye-akreditacijna-ekspertiza-osvtno-naukovoyi-programi-socalna-robotata-socalna-poltika-drugogo-rvnja-vischoyi-osvti.html>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Вся інформація про ЗВО, освітню програму, її цілі, програмні результати, освітні компоненти викладено коректно, в достатньому обсязі. Інформація є прозорою та доступною для всіх учасників ОП та стейкхолдерів. Є можливість внесення пропозицій щодо змін в ОП для всіх зацікавлених сторін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Додати таблицю пропозицій при обговоренні проектів ОП (див. https://www.tneu.edu.ua/public_information/public-discussion/educational-programs-po/bachelor-po-op/).

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП повністю відповідає критерію. Інформація про ОП є прозорою та знаходиться на сайті університету. Всі зацікавлені сторони можуть ознайомитись з ОП та внести пропозиції щодо її коректив. Всі положення які регламентують освітній процес також знаходяться у вільному доступі на сайті університету. Є можливість внесення пропозицій щодо змін в ОП для всіх зацікавлених сторін.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	A
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

Додатки до звіту:

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Щербина Сергій Степанович

Члени експертної групи

Кравченко Оксана Олексіївна

Дирів Віталія Юріївна